

Jaroslava Haladová: Masmédia a jejich vliv na společnost

Posudek diplomové práce

Jaroslava Haladová se ve své diplomové práci zabývá velmi aktuálním a rozsáhlým tématem. Otázka mediálních manipulací je velmi důležitá pro práci pedagogů. Právě schopnost kritické analýzy médií se na našich základních a středních školách prakticky neučí. Z tohoto hlediska považují diplomovou práci za velmi přínosnou.

V první části se autorka zabývá teoriemi masových médií a podává přehledný úvod do jejich problematiky. Této části by se možná dal vytknout příliš malý rozsah studované literatury (13 titulů). Druhou oblastí, která podle mého názoru zůstala v této kapitole podhodnocena jsou kritické teorie médií a mediální manipulace, např. úvahy H. Marcuseho o kulturním průmyslu, represivní toleranci nebo práce N. Chomskyho. Bohužel je také opomenut klasik teorie médií M. Mc Luhan a jeho do češtiny přeložené práce. Není příliš jasná věta, že "teorie společenské zodpovědnosti médií je důležitým paradigmatem v demokratických zemích". Pro pochopení pojmu paradigma doporučuji autorce knihu T. Khuna Struktura vědeckých revolucí.

Ve další kapitole autorka rozebírá problémy výzkumu médií. Tuto kapitolu pokládám za nejzdařilejší, autorka správně popisuje jednotlivé výzkumné metody se zvláštním zřetelem k obsahové analýze.

Za nejméně zdařilou část diplomové práce považují naopak kapitolu věnovanou kvantitativnímu výzkumu deníku Mladá fronta Dnes. Autorka nejprve stanovila kategorie či tématické okruhy pro svou analýzu a poté po dobu tří měsíců sledovala četnost zpráv o jednotlivých kategoriích. Výsledkem této analýzy bylo podle autorky mj. potvrzení hypotézy že "Mf Dnes neinformuje stejnoměrně o všech důležitých oblastech společenského dění".

Je třeba se zeptat, co autorka rozumí pod pojmem "všechny důležité oblasti společenského dění"? A co v případě, že ve „všech důležitých oblastech“ nedocházelo ve sledovaném období k podstatným událostem? Spíše by bylo zajímavé srovnávat tyto proporce např. ve dvou či třech českých denících (třeba Blesk, Právo a Mf Dnes) po dobu např. jednoho měsíce). Pokud analyzujeme pouze jeden zdroj, není bohužel možné jakékoli srovnání.

Co také chybí je převedení získaných dat na procenta, případně jejich prezentace v podobě grafu, ať už sloupcového nebo koláčového typu.

Naproti tomu si autorka dokázala v další kapitole zabývající se kvalitativní analýzou Mf Dnes povšimnout řady proměn typických pro současná masová média. Závažným fenoménem je desakralizace slov určených pro popis velmi vážných událostí: Například: „Topolánek chce hlavu Ratha.“ Nebo „Paroubek zahájil čistky.“ V podání médií ztrácí slova určená pro nejvyhrocenější momenty svůj původní smysl a jsou používána pro události běžné. Velmi dobře si autorka všímá zjednodušování a zkreslování událostí pomocí titulků. Např. „komunisté do vlády, ne říkají lidé“. Kvalitativní analýza se ptá: Jací lidé? Všichni lidé? Nebo jiný příklad: „Rusové váhali mezi Husákem a Štrougalem“ Jací Rusové? I Složenicin nebo Sacharov byli v té době Rusy. Dalším fenoménem je personalizace politiky, která je v podání titulků redukována na střetnutí mocných mužů a nikoli programů asociálních skupin. Z kvalitativní analýzy tak celkově vyplývá celková bulvarizace českého tisku, včetně novin, které předstírají tzv. serióznost.

Možná se měla autorka pokusit definovat v kvalitativní analýze sympatie mladé fronty pro jednotlivé politické strany či pozici deníku na ose pravice- levice, např. na způsobu v jaké souvislosti jsou uváděna jména jejich vůdců. Možná by také neškodila feministická analýza, kolikrát byla v titulcích zmíněna žena a kolikrát muž. A případně v jaké pozici, jestliže v pozici odvozené od jejich manželů „Paroulková byla za Vinetouem“, případně reprodukcí generové stereotypy: „Khol: Thatcherová byla hysterka.“

V závěru není příliš také jasné, jak souvisí s diplomovou prací příloha „zákon o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku“.

I přes uvedené výhrady považuji práci za přínosnou a doporučuji ji k obhajobě.

PhDr. Stanislav Holubec

Praha 28.4. 2006

navrhnutí 2-3